

ДНЕВНИКЪТЪ

(стенографски)

на

XIII^{то} обикновено Народно събрание.

Първа извънредна сесия.

IX заседание, понеделникъ, 26 февруарий 1907 г.

(Открито отъ подпрѣседателя г. Д. Петковъ, въ 2 ч. и 45 м. слѣдъ пладне)

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: (Звъни)
Моля секретаря да прочете списъка на г. г. народнитѣ прѣдставители.

Секретарь Д-ръ И. Момчиловъ: (Прочита списъка. Отсъствуватъ г. г. народнитѣ прѣдставители: А. Антоновъ, А. Арсениевъ, П. Буджаковъ, Н. Ганевъ, И. Гешовъ, С. Дацовъ, А. Златановъ, П. Калининъ, Д. Коджабашовъ, И. Мандиковъ, А. Маринковъ, А. Мициевъ, Г. Пасаровъ, И. Пеговъ, О. Сали-бейовъ, Е. Славовски, К. Табаковъ, С. Хитровъ, И. Цанковъ, Н. Цановъ, Д. Черневъ, Д-ръ И. Шишмановъ и Г. Шойлевъ)

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Отъ 186 души народни прѣдставители присѣдствуватъ 163; има законното число народни прѣдставители, затуй обявявамъ заседанието за открито.

Прѣди да пристѣпимъ къмъ дневния редъ, има да съобща на Народното събрание, че отъ Министерството на финанситѣ е постѣпило едно писмо, отъ 26 февруарий т. г. № 2.714, съ което изпраца за одобрение прѣписъ отъ указа, № 20 отъ 7 того, съ който е разрѣшенъ на Министерството на търговията и земледѣлието обикновенъ свръхсмѣтенъ кредитъ отъ 350.000 л., по чл. 126 отъ конституцията.

Друго писмо отъ сѣщото Министерство, отъ 26 февруарий т. г. № 2.715, съ което се иска да се поправи § 50 буква в отъ бюджета на Министерството на търговията и земледѣлието, по заплатитѣ на учителитѣ, като се прибавятъ и думитѣ: „могатъ да бждатъ и лица, занимающи държавна или общинска служба, както и пенсионери“.

И двѣтѣ тѣзи прѣдложения ще се турятъ на дневенъ редъ, когато рѣши Народното събрание.

Освѣнъ това, постѣпило е въ бюрото едно запитване отъ Радомирския народенъ прѣдставителъ г. Д-ръ Черневъ, къмъ г. Министра на финанситѣ,

което ще се събщи на надлежния министъръ и, когато послѣдниятъ бжде готовъ да отговори, ще се тури на дневенъ редъ.

Г. Караколевъ: Догодина!

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Бюрото е разрѣшило отпускъ на слѣдующитѣ г. г. народни прѣдставители: на Никополския г. И. Мандиковъ — 4 дена; на Бургазкия г. И. Цанковъ — 2 дена и на Видинския г. Н. Цановъ 3 дена.

Ще се пристѣпи къмъ разглеждане въпроситѣ, поставени на дневенъ редъ.

Т. Теодоровъ: Искамъ думата, прѣди да се пристѣпи къмъ дневния редъ, за да направя едно заявление.

Прѣседателствующъ Д. Петковъ: Имате думата.

Т. Теодоровъ: Азъ ще моля г. министъръ-прѣседателя специално за поправяне на една грѣшка, която е направена въ миналото заседание. Именно по устно прѣдложение е казано, че въ закона за избирателнитѣ секции е станала една грѣшка и е искано да се поправи.

Министъръ-прѣседателъ Д. Петковъ: Поправена е.

Т. Теодоровъ: Азъ мисля, че се прави нова грѣшка.

Министъръ К. Панайодовъ: Не, грѣшка се поправи.

Т. Теодоровъ: При гласуването на закона, по погрѣшка една община, Калотинската, е влѣзла въ двѣ секции. Г-нъ министъръ-прѣседателъ е искалъ да се поправи грѣшката. Разумѣва се, че

грѣшката може да се поправи. И азъ видѣхъ, че дѣйствително е така тая грѣшка, т. е, че тая община фигурира въ двѣ секции, но грѣшката може да се поправи като се зачеркне общината отъ едната секция и остане само въ една секция, но не, както разбрахъ, да иска да се възвърне тѣй, както бѣше въ законопроекта.

Министъръ К. Панайодовъ: Грѣшката се поправи; остана споредъ законопроекта.

Т. Теодоровъ: Да. Чуйте ме, че послѣ обяснете. Споредъ законопроекта, секциитѣ сѣ разпрѣдѣлени друго-яче, а пѣкъ споредъ комисията и споредъ закона, който се прие, сѣ друго-яче; слѣдователно, грѣшката може да се поправи съ едно гласуване отъ Народното събрание, защото е грѣшка. То може да се поправи и безъ рѣшение на Народното събрание, щомъ е грѣшка, само че трѣбва да се рѣши да се махне отъ едната секция. За да се измѣни; обаче, секцията, това трѣбва да стане съ прѣдложение така, както е прѣдвидено въ правилника и въ конституцията, дѣто е казано, че единъ законъ, слѣдъ като се гласува на три четения, и въ особеностъ слѣдъ като се утвърди отъ Княза, не може да се измѣнява освѣнъ по законодателенъ редъ. Та ако г. министъръ-прѣдседателътъ настоява да се измѣнятъ секциитѣ тѣй, както бѣха, нека направи прѣдложение по тоя редъ. Азъ се надѣвамъ, че като ви прѣдставя данни ще видите, че разпрѣдѣлението, както бѣше споредъ проекта на правителството, е много лошо. Самата комисия е видѣла, че това не може да бѣде така, затова го е измѣнила. Тритѣ секции сѣ на разстояние 10 км. наредени, а пѣкъ сѣ оставени нѣкои села на 12 км. да отиватъ въ центра. Затова азъ ще моля г. министъръ-прѣдседателя да обясни, че поправката се касае да се зачеркне Калотинската община отъ едната секция. Азъ ще моля да се не нарушава правилникътъ и конституцията, а да се внесе едно прѣдложение за измѣнение на секциитѣ, да се върнемъ както е било първоначално и тогава азъ ще моля да ми се даде думата да поговори по тоя въпросъ. А така, по усно прѣдложение да се измѣняватъ съществуващитѣ закони, това го нѣма никъдѣ, и нито правилникътъ, нито конституцията го допускатъ. Ето за какво е моето заявление и азъ ходатайствувамъ да не се допуща тая грѣшка, защото тя е противна на правилника и на конституцията: по усно прѣдложение не могатъ да се измѣняватъ законитѣ.

Прѣдседателствуващъ Д. Петковъ: Г-нъ министъръ-прѣдседателътъ има думата.

Министъръ-прѣдседателъ Д. Петковъ: Г-да прѣдставители! Вие чухте завчера какво е станало. Въ комисията, безъ мое знание, е била зачеркната Калотинската община, като центъръ на секция, и секцията била турена въ с. Недѣлище, по настояванетоъ на г. Теодорова, вѣроятно...

Т. Теодоровъ: Секцията е измѣнена.

Министъръ-прѣдседателъ Д. Петковъ:... и с. Калотино останало въ двѣ секции да гласува.

Т. Теодоровъ: Защото сѣ забравили да го зачеркнатъ.

Министъръ-прѣдседателъ Д. Петковъ: Въ качеството си на министъръ, който е внеслъ тоя законопроектъ, понеже законътъ не бѣше още прѣдставенъ на Княза за утвърждение, азъ молихъ Народното събрание да поправи тая грѣшка, да остане центърътъ на секцията въ с. Калотино, тѣй както бѣше въ законопроекта.

Т. Теодоровъ: Законътъ е гласуванъ на три четения и не може да се поправи отъ никого.

Министъръ К. Панайодовъ: Трѣбваше да бѣдете тукъ да чуете какво стана.

Министъръ-прѣдседателъ Д. Петковъ: Излъгате другито, мене не можете да излъжете.

Т. Теодоровъ: Кажете, че Вие струвате повече отъ законитѣ и да се свърши!

Министъръ-прѣдседателъ Д. Петковъ: Азъ казахъ да остане както е въ проекта.

Прѣдседателствуващъ Д. Петковъ: Ще се пристъпи къмъ дневния редъ: на първо мѣсто имаме трето четене на законопроекта за извършенъ свръхсметенъ кредитъ отъ 3.462.500 л., по бюджета на държавнитѣ дългове за 1907 г.

Моля секретаря г. Кознички да го прочете.

Секретаръ В. Кознички: (Чете)

„З а к о н ъ

за извършенъ свръхсметенъ кредитъ отъ 3.462.500 л. по бюджета на държавнитѣ дългове за 1907 г.

Чл. 1. Разрѣшава се на Министра на финанситѣ единъ извършенъ свръхсметенъ кредитъ отъ 3.462.500 л. за изплащане първия купонъ отъ българския държавенъ 4 $\frac{1}{2}$ % заемъ въ злато отъ 1907 г. съ падежъ 19 юлий т. г.

Чл. 2. Тоя кредитъ ще се покрие съ излишка, който ще се образува отъ економитѣ по §§ 11, 12, 16 и 17 по бюджета на държавнитѣ дългове за 1907 г., въ размѣръ на 1.800.000 л., а остатъкътъ отъ 1.662.500 л. отъ произведението на българския държавенъ 4 $\frac{1}{2}$ % заемъ въ злато отъ 1907 г.

Прѣдседателствуващъ Д. Петковъ: Който приема изчѣло прочетения законопроектъ да си вдигне рѣката (Болшинство) Приема се.

Слѣдва трето четене на законопроекта за отпущане на Погановския манастиръ „Св. Иоанъ Богословъ“, Царибродска околия, 73 погонни метра стари релси.

Докладчикъ В. Кознички: (Чете)

„З а к о н ъ

за отпущане на Погановския манастиръ „Св. Иоанъ Богословъ“, Царибродска околия, 73 погонни метра стари релси.

Членъ единственъ. Разрѣшава се на Министерството на общественитѣ сгради, ижтицата и съобщенията (Главна дирекция на желѣзницитѣ и пристанищата) да отпусне безплатно на Погановския манастиръ „Св. Иоанъ Богословъ“ 73 погонни метра стари релси, за направяне мостъ надъ р. Ерма, при сѣщия манастиръ.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема изцѣло прочетения законопроектъ да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приетъ.

Слѣдъ туй иде първо четене на законопроекта за допълнение на закона за измѣнение тарифата на бандеролитѣ за изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия въ Княжеството и пр.

Моля секретаря г. Кознички да го прочете.

Секретаръ В. Кознички: (Чете)

„М о т и в и

къмъ законопроекта за допълнение на закона за измѣнение тарифата на бандеролитѣ за изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия въ Княжеството и пр.

Понеже продажната цѣна на изработенитѣ тютюни е точно опрѣдѣлена отъ закона, то и размѣрътъ на печалбата на дребнитѣ продавачи на тютюнь е въ зависимостъ само отъ цѣната, по която тѣ купуватъ тютюнитѣ, било направо отъ фабрикантѣ, било чрезъ търговцитѣ на едро.

Напослѣдъкъ, тютюнофабрикантитѣ и търговцитѣ на едро сѣ продавали на дребнитѣ продавачи тютюнитѣ на такива високи цѣни, щото за вторитѣ — дребнитѣ продавачи — е оставала съвсѣмъ незначителна печалба.

Настоящиятъ законопроектъ има за цѣль да обезпечи на дребнитѣ продавачи на тютюнь една минимална печалба.

София, 24 февруарий 1907 г.

Министъръ на финанситѣ: Л. Паяковъ.

Законопроектъ

за допълнение на закона за измѣнение тарифата на бандеролитѣ за изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия въ Княжеството и таблицата за патентовия сборъ за правотъргуване съ суровъ и изработенъ тютюнь на едро, дребно и разнось въ Княжеството, приложена къмъ закона за тютюна и измѣнени съ законъ отъ 10 януарий 1904 г., обнародванъ въ „Държавенъ вѣстникъ“, отъ 28 декемврий м. г., брой 284.

Членъ единственъ. Заблѣжката къмъ закона за измѣнение и допълнение тарифата на

бандеролитѣ за изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия въ Княжеството и таблицата за патентовия сборъ за правотъргуване съ суровъ и изработенъ тютюнь на едро, дребно и разнось въ Княжеството, приложени къмъ закона за тютюна, допълнени и измѣнени съ законъ отъ 10 януарий 1904 г., обнародванъ въ „Държавенъ вѣстникъ“, отъ 28 декемврий 1906 г., брой 284, се измѣнява:

На тютюнофабрикантитѣ се прави 4% отстъпка отъ стойността на купенитѣ бандероли за второ качество тютюнь и за папироти отъ първо и второ качество и по 1% за тютюнь отъ трето качество. Така отстъпка се прави въ края на годината.

Министерството на финанситѣ съ одобрение на Министерския съветъ опрѣдѣля максималната цѣна, по която търговцитѣ на едро могатъ да продаватъ изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия на тютюнопродавачитѣ на дребно.

Тютюнетърговцитѣ на едро, които продаватъ тютюневи издѣлия на дребнитѣ тютюнопродавачи по цѣли по-високи отъ опрѣдѣленитѣ максимални цѣни отъ Министра на финанситѣ, се наказватъ съгласно чл. 99 отъ закона за тютюна. А въ случай че тѣ сѣ фабриканти — лишаватъ се отъ отстъпката, която имъ се прави съгласно алинея първа на настоящата заблѣжка.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Има думата г. Слави Славовъ.

С. Славовъ: Г-да народни прѣдставители! Прѣзъ мѣсець декемврий м. г. се внесе отъ г. Министра на финанситѣ едно измѣнение на тарифата на бандеролитѣ за изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия, съ което измѣнение тогава се увеличи бандеролното право на държавата или фиска съ 20% върху стойността на тютюна, отъ което увеличението хазната ще добве, може да се каже, повече отъ 5 милиона лева. Тогазъ азъ взехъ думата и обърнахъ вниманието на г. Министра на финанситѣ, че съ това увеличение той ще тури въ невъзможностъ фабрикантитѣ да работятъ, защото и безъ това увеличение тѣ прѣкарватъ една криза, особено дребнитѣ фабриканти, но г. министърътъ не иска да чуе това; той, напротивъ, искаше да каже, че фабрикантитѣ съ тѣзи измѣнения щѣли да бѣдатъ задоволени. Не се мина повече отъ два мѣсеца и виждаме сега, че почтениятъ министъръ внася едно ново измѣнение; види се, убѣдилъ се е въ горчивата истина, че дѣйствително съ тѣзи измѣнения, които направи, се туриха самитѣ фабриканти въ невъзможностъ да работятъ. Въпросътъ стои сега малко по-друго-яче. Въ мотивитѣ на този законопроектъ се казва, че не фабрикантитѣ стоятъ злѣ, ами дребнитѣ продавачи на тютюнь. Азъ мисля, че пакъ криво е поставенъ въпросътъ отъ страна на г. Министра на финанситѣ. Ако въпросътъ бѣше проученъ малко по-добрѣ, по-дълбоко, сигурно не щѣше да бѣде поставенъ тѣй. Безспорна истина е, че между фабрикантитѣ

има голѣма конкуренция, която намъ е добръ известна. Още тогава му казахъ, че тази конкуренция бѣше прѣдизвикала единъ конгресъ на тютюнофабрикантитѣ, на които цѣльта бѣше да опрѣдѣлятъ съотношенията, размѣра на конкуренцията, защото тя ги води къмъ противни резултати, къмъ погибель; но този конгресъ или тази конференция тогава не даде никакви резултати. Сега отъ новитѣ измѣнения какво виждаме. Като се увеличи стойността на бандерола, намали се стойността на тютюна, на суровитѣ тютюни — тѣ се намиратъ най-злѣ. Слѣдователно, фабрикантитѣ трѣбваше да купуватъ суровитѣ тютюни на много низка цѣна. Така щото, съ това измѣнение, съ това голѣмо увеличение на бандерола на тютюна ще се повлияе на самото производство на тютюна: намѣсто да го насърчимъ, ние ще го обезсърчимъ. Фактъ е вече, че самитѣ тютюнофабриканти казватъ, че ние не можемъ да вземемъ тютюнъ отъ 40 ст. по-нагорѣ. Истината е тази, че тенденцията на законопроекта на г. Министра на финанситѣ е да накара фабрикантитѣ да продаватъ въ трето качество най-долния тютюнъ, а по такъвъ начинъ полека-лека по-добриятъ тютюнъ да се възкачи на второ качество; но менѣ ми се струва, че съ такова голѣмо увеличение това не може да се постигне изведнажъ, още повече, че 80% отъ консомацията на тютюна става отъ долния слой, слѣдователно, тѣхъ най-много поврѣждаме и тамъ най-много грѣшимъ. Ето защо азъ мисля, че това пѣщо дава едно благоприятно положение на фабрикантитѣ въ смисълъ, че ще иматъ отстъпка 1% върху цѣната на бандерола на тютюна, който ще употребятъ прѣзъ годината, или който 1% се равнява на 7 ст. на килограмъ. А отъ друга страна Министерскиятъ съвѣтъ си е запазилъ правото да опрѣдѣля продажната цѣна на тютюна, по която фабрикантитѣ трѣбва да го продаватъ на дребнитѣ продавачи. Азъ мисля, че този принципъ, който се прокарва въ законопроекта, е много опасенъ. Въ такъвъ случай фабрикантитѣ ще бѣдатъ въ правото си да кажатъ: е добръ, тогава Министерскиятъ съвѣтъ да опрѣдѣли и на каква цѣна да се купуватъ суровитѣ тютюни, защото ние не искаме да ги купуваме по 60 ст.; щомъ прѣхвърлимъ известна цѣна, ние не можемъ да издържимъ конкуренцията при тия цѣни и ще трѣбва да затворимъ фабрикантитѣ. Ето защо азъ мисля, че и безъ това има голѣма конкуренция, та по-добръ е, Министерскиятъ съвѣтъ да се не мѣси въ опрѣдѣлянето на тия цѣни. За да могатъ горѣ-долу да бѣдатъ задоволени и фабрикантитѣ, а така също и дребнитѣ тютюнопродавци, добръ е засега да прѣдвидимъ тази година една премия съ 2% и да направимъ единъ опитъ.

Каква е тази премия отъ 2%, която ще дадемъ? Азъ ви казвамъ, че ако г. Министерътъ на финанситѣ бѣше проучилъ по-добръ въпроса, вървамъ, той самъ щѣше да тури цифрата 2%. 5 милиона лева дава увеличението на бандеролитѣ, станало

съ закона, приетъ прѣзъ мѣсець декемврий миналата година; 80% отъ консомацията на тютюнъ е консомация на тютюнъ отъ трето качество; увеличението върху бандерола на това консомирано количество тютюнъ е равно на 4 милиона лева; за това, вмѣсто 1%, което прави 40.000 л., вие трѣбва да имъ дадете 2%, поне 13 ст. на килограмъ, за да може да се задоволятъ и фабриканти, и тютюнопродавци.

Азъ бихъ молилъ г. министра поне въ случая нека се вслуша въ тѣхния гласъ. Азъ не мога да зная просбата имъ, нѣмамъ интересъ, но съмъ проучвалъ този въпросъ, понеже сж ми се оплаквали нѣкои фабриканти, та азъ съмъ се заинтересувалъ въобще да узная какъ сж смѣтките имъ. Зная тютюневи фабрики съ 50—60 хиляди лева капиталъ, които сж готови да се махнатъ отъ тая работа. Сега, ако държавата, или г. Финансовиятъ министъръ прѣслѣдва тая цѣль, да прѣдизвика тютюнофабрикантитѣ да ликвидиратъ, то е другъ въпросъ; но ако той има силно желание да имъ помогне да вирѣятъ, менѣ ми се струва, че щомъ той дава премия 4% отъ стойността на купенитѣ бандероли за второ качество тютюнъ и за папироти отъ първо и второ качество, за тютюнъ отъ трето качество може да даде най-малко 2%, и тая премия ще бѣде всичко 80.000 л., загуба за държавата при една печалба отъ 5 милиона лева. Ето защо азъ мисля, ако отиде законопроектътъ въ комисията, да се вземе прѣдъ видъ тази бѣлѣжка, която правя, да се проучи по-добръ въпросътъ и г. министърътъ да поправи грѣшките, които е направилъ, та да не става нужда до година да става измѣнение, защото тия поне измѣнения нѣма да подобрятъ положението.

А най-лошото, което можемъ да направимъ въ случая, е да се отвори пътятъ Министерскиятъ съвѣтъ да опрѣдѣля продажната цѣна на тютюна. Това е лошъ принципъ. Азъ бихъ молилъ г. Министра на финанситѣ да се откаже отъ тази алинея: тя е много опасна. Вие знаете, че регулаторътъ на цѣнитѣ е най-вече конкуренцията.

Тѣзи сж моитѣ бѣлѣжки, които имахъ да направя.

Прѣдсѣдателствуещъ Д. Петковъ: Г-нъ Министерътъ на финанситѣ има думата.

Министъръ Л. Паяковъ: Г-да народни прѣдставители! Нека г. Слави Славовъ бѣде спокоенъ, защото въпросътъ, въ всеки случай, отъ моя страна е изученъ много по-добръ, отколкото той го е изучилъ, както ще се види отъ това, което има да кажа. Благодаря за неговитѣ съвѣти да проучвамъ по-добръ въпроситѣ за другъ пътъ, но за той случай съвѣтитѣ му не ще послушамъ.

Въпросътъ за увеличението цѣната на бандеролитѣ е единъ въпросъ рѣшенъ и той не е на разглеждане сега. Ние ви внасяме само едно ново пѣщо — то е отстъпката 1% отъ трето качество. Отстъпката отъ другитѣ качества — първо и второ папи-

роси — 4%, както знаете, се рѣши по-рано, когато разгледахме закона за измѣнението на бандеролитѣ. Защо ви предлагаме сега да направимъ една малка отстъпка — 1% отъ трето качество? Азъ още тогава ви направихъ смѣтка и ви казахъ, че фабрикантитѣ сж засегнати само съ разликата на пакетитѣ, напр., вмѣсто 40 пакети ще фабрикуватъ 50; материалътъ на 10-тѣ пакети — книгата и работата — само туй остава за тѣхна смѣтка. Всичкото друго измѣнение въ цѣната на бандерола е за смѣтка на консоматоритѣ и нѣма нищо общо нито съ фабрикантитѣ, нито съ производството на тютюна. Продажбната цѣна на тютюна е въ зависимост не само отъ конкуренцията на вътрѣшнитѣ фабриканти, но най-главно отъ конкуренцията на купувачитѣ за износъ — тамъ е главната конкуренция. Съ засилването на износа се повдига и цѣната на тютюна отъ страна на тютюнопроизводителитѣ. Ние направихме една отстъпка 4% на г. г. фабрикантитѣ, но на практика какво се оказа? Оказа се, че тѣзи 4% тѣ искатъ да задържатъ за себе си, а на продавачитѣ, които купуватъ и продаватъ тютюнъ на дребно, на тѣхъ правятъ свършено малка отстъпка, и даже такава незначителна отстъпка, щото послѣднитѣ нѣматъ интересъ да продаватъ тютюнъ. Споредъ моитѣ наблюдения азъ виждамъ, че това е единъ опитъ на г. г. фабрикантитѣ да създадатъ такова положение, та да кажатъ: видите, ние не можемъ сега да правимъ никаква отстъпка на малкитѣ продавачи; слѣдователно, държавата трѣбва да направи по-голяма отстъпка, за да може да върви търговията. По косвенъ пъкъ тѣ гледатъ да добиятъ по-голяма отстъпка отъ страна на правителството — това е тс. Но споредъ смѣтката, която сме направили, отстъпката 4% е една отстъпка отъ 160 хиляди лева върху общата консомация, върху общата продажба, а разноситѣ отъ 10-тѣ пакети не се равняватъ на повече отъ 40—50 и максимумъ 60 хиляди лева. Виждате, че ние сме направили отстъпка въ двоенъ и троенъ размѣръ.

Сега, за да видите, че г. Славовъ свършено не познава въпроса, не е проучилъ законопроекта, ще ви кажа, че тази отстъпка е върху тютюна отъ трето качество, консомацията на който възлиза на 10 милиона; 1% отъ 10 милиона сж 100 хиляди лева. Но като правимъ тази нова отстъпка отъ 100 хиляди лева, плюсъ 160 хиляди лева — всичко 260 хиляди лева, ние не искаме да дадемъ всичкитѣ тѣзи пари на фабрикантитѣ, а казваме — безъ това да е новъ принципъ, или намѣса въ свободата на търговията — тази отстъпка ще правимъ на фабрикантитѣ, ако тѣ отъ своя страна правятъ достатъчна отстъпка на дребнитѣ тютюнопродавачи. Значи, правителството си запазва правото да регулира отстъпката, а не продажбната цѣна. Ако фабрикантитѣ не правятъ отстъпка, а искатъ да взематъ всичко за себе си, тогава и държавата нѣма да прави отстъпка; при това условие свободни сж да продаватъ, както обичатъ.

Отстъпката се регулира, като се разпрѣдѣля между фабрикантитѣ и дребнитѣ продавачи. Тази е цѣльта на това измѣнение, и ми се чини, че тя е много ясна.

Азъ моля да се приеме законопроектътъ не само на първо четене, но и да не ходи въ никаква комисия — да се приеме на второ четене още сега.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема по принципъ прочетения законопроектъ да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приетъ.

Нѣкой отъ дѣсницата: Да стане сега и второто му четене.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който е съгласенъ сега да стане и второто му четене да си вдигне рѣката. (Болшинство) Прието.

Моля секретаря г. Кознички да прочете законопроекта на второ четене.

Секретаръ В. Кознички: (Чете)

„З а к о н ъ

за допълнение на закона за измѣнение тарифата на бандеролитѣ за изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия въ Княжеството и таблицата за патентовия сборъ за правотъргуване съ суровъ и изработенъ тютюнъ на едро, дребно и разносъ въ Княжеството, приложена къмъ закона за тютюна и измѣнени съ законъ отъ 10 януарий 1904 г., обнародванъ въ „Държавенъ вѣстникъ“, отъ 28 декемврий м. г., брой 284.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема заглавието на законопроекта да си вдигне рѣката. (Болшинство) Прието.

Секретаръ В. Кознички: (Чете)

„Членъ единственъ. Забѣлжката къмъ закона за измѣнение и допълнение тарифата на бандеролитѣ за изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия въ Княжеството и таблицата за патентовия сборъ за правотъргуване съ суровъ и изработенъ тютюнъ на едро, дребно и разносъ въ Княжеството, приложени къмъ закона за тютюна, допълнени и измѣнени съ законъ отъ 10 януарий 1904 г., обнародванъ въ „Държавенъ вѣстникъ“, отъ 28 декемврий 1906 г., брой 284, се измѣнява:

На тютюнофабрикантитѣ се прави 4% отстъпка отъ стойността на купенитѣ бандероли за второ качество тютюнъ и за папироти отъ първо и второ качество и по 1% за тютюнъ отъ трето качество. Таа отстъпка се прави въ края на годината.

Министерството на финанситѣ съ одобрение на Министерския съветъ опрѣдѣля максималната цѣна, по която търговцитѣ на едро могатъ да продаватъ изработенитѣ тютюни и тютюневи издѣлия на тютюнопродавачитѣ на дребно.

Тютюнотърговцитѣ на едро, които продаватъ тютюневи издѣлия на дребнитѣ тютюнопродавачи по цѣни по-високи отъ опрѣдѣленитѣ максимални цѣни отъ Министра на финанситѣ, се наказватъ

съгласно чл. 99 отъ закона за тютюва. А въ случай че тѣ сѣ фабриканти — лишаватъ се отъ отстъпката, която имъ се прави съгласно алинеи първа на настоящата забѣлѣжка.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема единствения членъ на законопроекта да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приетъ.

Слѣдва първо четене на законопроекта за разрѣшение на Варненската градска община да сключи заемъ въ размѣръ на 8.000.000 л. зл. номинални.

Моля секретаря г. Кознички да го прочете.

Секретарь В. Кознички: Законопроектътъ, внесенъ отъ г. Министра на вътрѣшнитѣ работи, е придруженъ съ слѣдующия докладъ: (Чете)

„Докладъ до Народното събрание.

Градътъ Варна, по отношение къмъ своето благоустройство, е останалъ много назадъ, при всичко че въ търговско отношение държи първо мѣсто. Поради това общинскиятъ съвѣтъ е рѣшилъ да сключи заемъ отъ 8.000.000 л. номинални, които да послужатъ за канализиране града, за прокарване водопроводъ и за други работи по уреждане града. Освѣтъ това, отъ тоя заемъ ще се изплатятъ и всички дългове на общината.

Въ изпълнение чл. 60 отъ закона за градскитѣ общини, имамъ честь да моля Народното събрание да разрѣши сключването поменатия заемъ, като приеме приложеня тукъ законопроектъ.

София, 24 февруарий 1907 г.

Министъръ на вътрѣшнитѣ работи:

Д. Петковъ.“

Законопроектътъ е прѣтърпѣлъ впоследствие едно малко измѣнение отъ г. Министра на вътрѣшнитѣ работи и азъ ще го прочета така, както е поправенъ:

„Законопроектъ

за разрѣшение на Варненската градска община да сключи заемъ въ размѣръ на 8.000.000 л. златни номинални.

Чл. 1. Разрѣшава се на Варненската градска община да сключи заемъ отъ 8.000.000 л. златни номинални съ банковия синдикатъ, на чело на който стои Banque International de Bruxelles, Banque Commerciale hongroise de Pest и Българската генерална банка въ София.

Чл. 2. Главнитѣ условия на заема сѣ: емисионенъ курсъ 86 $\frac{1}{2}$, годишна лихва 5% и срокъ за изплащане 50 години.

Чл. 3. За гаранция на горния заемъ служатъ: 1) приходитѣ на Варненската градска община, които послѣ ще бѣдатъ опрѣдѣлени, и 2) гаранция отъ държавата.

Чл. 4. Приходитѣ, прѣдначувани за гаранция на заема, ще се събиратъ подъ контрола на дър-

жавата и ще се внасятъ въ онова кредитно учрѣждение, което ще се опрѣдѣли по взаимно съгласие между контрактующитѣ страни.

Тия приходи не могатъ да бѣдатъ отгѣнени, нито униожени прѣзъ всичкото траене на заема, безъ да бѣдатъ замѣстени или допълнени съ други равноцѣнни, съ изключение на данѣка октроа, който не може да се отгѣни, нито намали за гр. Варна.

Чл. 5. Облигацитѣ на настоящия заемъ ще се приематъ по номиналната имъ цѣна отъ всички държавни, окръжни и общински учрѣждения въ Княжеството за гаранции. Изтеденитѣ неплатени купони ще се приематъ за изплащане на всѣкакви държавни и общински приходи въ Княжеството.

Чл. 6. Заемитѣ на Варненската градска община се освобождава завинаги отъ всѣкакви държавни, окръжни и общински данѣци

Чл. 7. Произведението на настоящия заемъ ще се употрѣби, подъ контрола на държавата, за слѣдующитѣ общински нужди: 1) 2.500.000 л. за канализиране града, 2) 1.500.000 л. за водоснабдяване града, 3) 800.000 л. за изплащане всички дългове на общината, и 4) остатъкътъ за урегулиране града.

Чл. 8. За да се гарантира редовното изплащане на заема и правилното разнасяне произходнитѣ отъ него суми за цѣлитѣ, за които е сключенъ, държавата има право да упражнява контролъ, както върху самия заемъ, така и въобще върху финанситѣ на общината. Начинътъ, по който ще се упражнява тоя контролъ, се опрѣдѣля отъ Министра на вътрѣшнитѣ работи, по съгласие съ Министра на финанситѣ.

Чл. 9. Контрактътъ, който ще се сключи между общината и Банкитѣ за заема, не може да има сила, ако прѣдварително не се одобри отъ Министерския съвѣтъ.

Чл. 10. Ежегоднитѣ разходи отъ настоящия заемъ ще се вписватъ въ общинския бюджетъ.

Разходитѣ ще се извршватъ съгласно дѣйствующитѣ закони и правилници за градскитѣ общини, за общественитѣ прѣдприятия и за отчетността по бюджета.

Чл. 11. Оная частъ отъ закона отъ 16 февруарий 1907 г., която се отнася до разрѣшаване на Варненската градска община, да сключи заемъ отъ 1.500.000 л., се отгѣнява.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема по принципъ прочетения законопроектъ да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приетъ.

Г. Караколевъ: Да стане сега и второто му четене.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който е стгласенъ сега да стане и второто му четене да си вдигне рѣката. (Болшинство) Прието.

Моля г. секретаря Кознички да го прочете на второ четене.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„З а к о н ъ

за разрешеніе на Варненската градска община да сключи заемъ въ размѣръ на 8.000.000 л. златни номинални.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема заглавието на законопроекта да си вдигне ржката. (Болшинство) Прието.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 1. Разрѣшава се на Варненската градска община да сключи заемъ отъ 8.000.000 л. златни номинални съ банковия синдикатъ, на чело на който стои Banque Internationale de Bruxelles, Banque Commerciale hongroise de Pest и Българската генерална банка въ София.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 1 тѣй, както се прочете, да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 2. Главнитѣ условия на заема сж: емисионенъ курсъ 86¹/₂, годишна лихва 5% и срокъ за изплащане 50 години.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 2 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 3. За гаранция на горния заемъ служатъ: 1) приходитѣ на Варненската градска община, които послѣ ще бѣдатъ опрѣдѣлени, и 2) гаранция отъ държавата.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 3 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 4. Приходитѣ, прѣдначинени за гаранция на заема, ще се събиратъ подъ контрола на държавата и ще се внасятъ въ онова кредитно учрѣждение, което ще се опрѣдѣли по взаимно съгласие между контрактующитѣ страни.

Тия приходи не могатъ да бѣдатъ отмѣнени, нито унищожени, прѣзъ всичкото траене на заема, безъ да бѣдатъ замѣстени или допълнени съ други равноцѣнни, съ изключение на дапѣка октроа, който не може да се отмѣни, нито памали за гр. Варна.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 4 тѣй, както се прочете, да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 5. Облигациитѣ на настоящия заемъ ще се приематъ по номиналната имъ цѣна отъ всички

държавни, окрѣжни и общински учрѣждения въ Княжеството за гаранции. Изтегленитѣ неплатени купони ще се приематъ за изплащане на всѣкакви държавни и общински приходи въ Княжеството.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 5 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 6. Заемътъ на Варненската градска община се освобождава завинаги отъ всѣкакви държавни, окрѣжни и общински данъци.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 6 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 7. Произведението на настоящия заемъ ще се употреби, подъ контрола на държавата, за слѣдующитѣ общински нужди: 1) 2.500.000 л. за канализиране града, 2) 1.500.000 л. за водоснабдяване града, 3) 800.000 л. за изплащане всички дългове на общината, и 4) остатъкътъ за урегулиране града“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 7 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 8. За да се гарантира редовното изплащане на заема и правилното разнасяне произходящитѣ отъ него суми за цѣлитѣ, за които е сключенъ, държавата има право да упражнява контролъ, както върху самия заемъ, така и въобще върху финанситѣ на общината. Начинътъ, по който ще се упражнява тоя контролъ, се опрѣдѣля отъ Министра на вѣтрѣшнитѣ работи, по съгласие съ Министра на финанситѣ.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 8 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 9. Контрактътъ, който ще се сключи между общината и Банкитѣ за заема, не може да има сила, ако прѣдварително не се одобри отъ Министерския съвѣтъ.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 9 да си вдигне ржката. (Болшинство) Приетъ.

Секретарь В. Кознички: (Чете)

„Чл. 10. Ежегоднитѣ разходи отъ настоящия заемъ ще се вписватъ въ общинския бюджетъ.

Разходитѣ ще се изврѣшватъ съгласно дѣйствующитѣ закони и правилници за градскитѣ общини, за общественитѣ прѣдприятія и за отчетността по бюджета.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 10 да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приетъ.

Секретаръ В. Кознички: (Чете)

Чл. 11. Оная часть отъ закона отъ 16 февруарий 1907 г., която се отнася до разрѣшаване на Варненската градска община да склучи заемъ отъ 1.500.000 л., се отмѣнява.“

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема чл. 11 да си вдигне рѣката. (Болшинство) Приетъ.

Съ това се изчерва дневниятъ редъ.

Прѣдсѣдателъ: Д-ръ П. Гудевъ.

Подирѣдсѣдатели: { Д. Петковъ.
И. Халачовъ.

Секретари: { В. Кознички.
Д-ръ И. Момчиловъ.

Началникъ на Стенографското бюро: Т. Гълъбовъ.

Министъръ-прѣдсѣдателъ Д. Петковъ: Ще моля да се вдигне засѣданието и да се опрѣдѣли засѣдание утрѣ на 9 ч.

Ще се турятъ на дневенъ редъ на трето четене само тѣзи законопроекти и затваряне на Камарата.

Прѣдсѣдателствующъ Д. Петковъ: Който приема да има засѣдание утрѣ въ 9 ч., съ прѣдложения отъ г. министъръ-прѣдсѣдателя дневенъ редъ, да си вдигне рѣката. (Болшинство) Прието. Засѣданието се вдига.

(Вдигнато въ 3 ч. и 30 м. слѣдъ пладне)